

UJDONSÁGOK!

KRÚDY GYULA
új regénye:

AZ UTITÁRS
Ára 10% felárral 7 korona 26 fillér

MOLY TAMÁS
BOX
Tizenhét novella
Ára 10% felárral 9 korona 90 fillér

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA.
Kapható minden könyvkereskedésben.

Hajnövesztő, amilyen még nem létezett.

Rövid idő alatt dús haját növeszt és megakadályozza a hajhullást, megóvja a kora őszülést és az ősz hajjainak eredeti színét visszahívja. Egy hónap alatt lényeges eredmény. Ára 15 és 20 K. BOTÁR Z. REGINA kozmetikai műintézet.

Budapest, VII., Erzsébet-körút 34. I. em.
Aréaspólis, aréngőzölés és villanymasszázs egész nap.

Villamos vasaló
zsinórral és dugókkal 110 K.

Villamos főző-rechaud
zsinórral és dugókkal 150 K.

FALUDI HENRIK ÉS TÁRSA
műszaki nagykereskedése
Budapest, V., Akadémia-utca 1. szám.
Telefon: 126-90

Fiatalos, üde arczbőrt

Delaware, Noach, Szászoros, Othello, Herbmont és más direkttermő, továbbá európai és amerikai sima és gyökerez vasszók legolcsóbb árban és legjobb minőségben beszerezhető. Egy darab gyümölcsfa és díszfenyő 3 kor.

Képes árjegyzék ingyen!
SZÜCS R. T. Szőlőtelepe, BIHARDIÓSZEG.

UJVARI TELEFONÁL

Kinek van használt hanglemeze?
Régi vagy törött hanglemezeket, míg az anyaghiány tart, legmagasabb áron vesszünk vagy cserélünk

WÄGNER
hangszer-áruház, a világhírű „Favorite” hang-
lemezgyár főraktára

Budapest, VIII., József-körút 15.
Fiók: XI., Ráday-utca 18. szám.
Beszélőgépek 1500— koronáig. Árjegyzék ingyen.

**Szőlőoltványok,
Gyümölcsfák,
Díszfenyők.**

Delaware, Noach, Szászoros, Othello, Herbmont és más direkttermő, továbbá európai és amerikai sima és gyökerez vasszók legolcsóbb árban és legjobb minőségben beszerezhető. Egy darab gyümölcsfa és díszfenyő 3 kor.

Képes árjegyzék ingyen!
SZÜCS R. T. Szőlőtelepe, BIHARDIÓSZEG.

szőlőoltványok.
Továbbá, mindenütt jó sikerrel telepíthető, elsőosztályú garantált fitoxeramentes Nova-féle hawaii felér és különleges gyümölcsös ágygöcskészetű, rendkívül kifejlesztett magantermő **szőlővesszőkből**

Kettőmillió darab mérsékelt olasz árak mellett korúlnak eladásra, új árjegyzéket kívánatra díjmentesen küld. Cím: **„NOVA”** szőlővessző- és szőlő-oltványtelep kezelősege. **ARAD, Szabadság-tér 10.**

OLCSÓ KÖNYVTÁR

Alapította **GYULAI PÁL** Szerkeszti **HEINRICH GUSZTÁV**

Egy-egy szám ára **40 fillér.**

Új füzet:
1911—1917. szám

RÉZ MIHÁLY
KÜLPOLITIKAI TANULMÁNYOK
(A hármasszövetség. — Olaszország albániai aspirációi. — Anglia Egyiptomban. — Németország és Magyarország. — Bülow a német politikáról.)

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA.
Kapható minden könyvkereskedésben.

ROZSNYAY PEPSIN BORA.

Kellemes ízű, kiváló jó hatású szer **étvágytalanság, rendetlen emésztés és gyomorgyengeség** ellen.

Étkezés közben véve, megóvja a **gyomortelheléstől.**
Egy üveg ára **6 kor. 50 fill.**

Kapható:
minden gyógytárban,
valamint
ROZSNYAY MÁTYÁS
Arad, Szabadság-tér.

NEVELŐMUNKÁSOK KÖNYVTÁRA

Szerkeszti **BENEDEK MARCELL**

Kiadja a magyar vallás- és közoktatásügyi minisztérium

I. kötet. BENEDEK MARCELL I. szám.

KIRÁLYSÁG ÉS KÖZTÁRSASÁG
Ára 50 fillér.

Ezen füzetek tájékoztatnak a kor aktuális eszméiről, az országos és külpolitika kérdéseiről, a szociálpolitikai reformokról és mindazokról a mozzanatokról, amelyek az új kor szellem felé mutatnak.

Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI., Andrassy-út 21. szám.

A BUDAPESTI NAGY VASUTI FORGALOM MEGSZERVEZÉSE

KÖZLEKEDÉSPOLITIKAI TANULMÁNY NAGY BUDAPEST PÁLYAUDVARAIRÓL

Irtja **KEMÉNY IGNÁCZ**
máv. mérnök

Ára **16 korona 20 fillér**

Szerző ebben a tanulmányában fővárosunkat Középeurópa közlekedési súlypontjának jelöli ki. Minden körülményt és fejlődési lehetőséget figyelembe vevő tanulmányában felvetett számos eszme megvalósítása esetén, Nagy-Budapestet predesztinálja, hogy Középeurópa egyik leg-hatalmasabb közlekedési és gazdasági empóriuma legyen.

Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz.

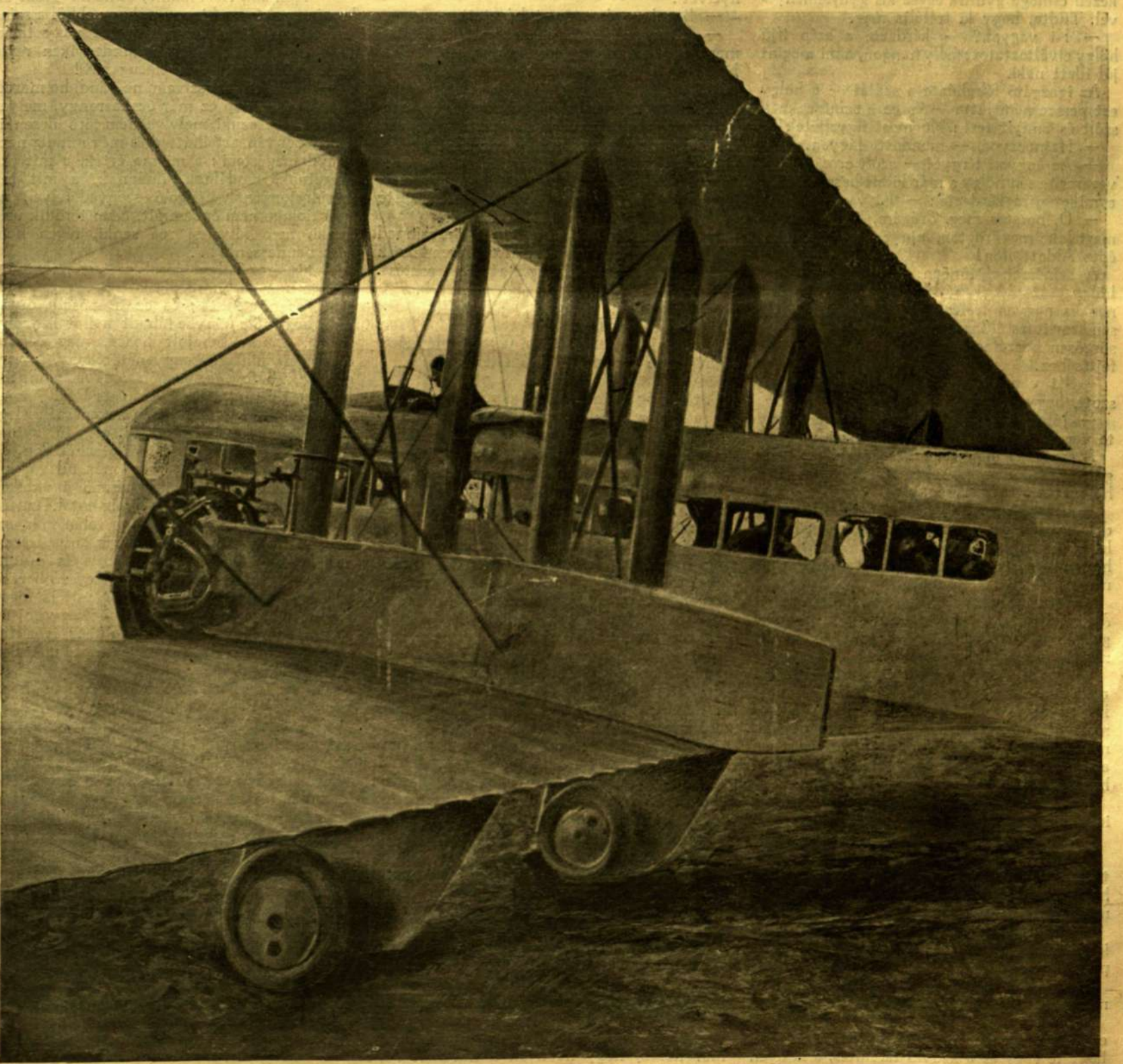
VASÁRNAPI UJSÁG

8. SZÁM. 1919. (66. ÉVFOLYAM.)
Szerkesztő **HOITSY PÁL**
BUDAPEST, FEBRUÁR HÓ 23.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám ára 1 Kor.
Előfizetési feltételek: {
Égész évre — 48 — korona.
Félévre — 24 — korona.
Negyedévre — 12 — korona.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag megállapított vitéldij is csatolandó.

TIZENKÉT SZEMÉLYNEK VALÓ AEROBUSZ (LÉGI OMNIBUSZ), A MELY PÁRIS ÉS LONDON KÖZT FOG KÖZLEKEDNI (A repülőgép kabinjaiban láthatók az utasok, fenn a gerenda mögött a pilóta.)

SZEGEDI EMMA, SZINÉSZNŐ.

REGÉNY. — IRTA MOLY TAMÁS.

(Folytatás.)

Két finoman lány női kéz tapadt most hirtelen a direktor szemére. Böcsögő meg Gáspár jóval előbb látták volt, hogy ki az, a ki az igazgató háta mögé lopózik és nem szólta, éppen csak hogy egy kicsikét mosolyogtak. Mert a hölgy intett volt nekik kedves, mulatságos, erélyes mozdulattal, hogy legyenek csendben és ne árulják el a direktornak a közeledő veszedelmet. Finoman megrajzolt hamvas arczára humorosan torzított komor kifejezést erőszakolt, világosbarna szép nagy szemében ragyogott a jókedv; kissé telt, piros, kívánatos szája vonaglott, rángatózott az elfojtott nevetéstől. Szép új ruha volt rajta, finom holmi, de már kissé lompos.

A mint váratlanul befogták a szemét, az igazgató abbahagyta a mondatot s két kezével a két illatos hűvös kézhez kapott, de nem próbálta lefejtani arcáról, csak fogta és az ujjai gépiesen játszottak a hölgy két kezén csillogó gyűrűk egész kis gyűjteményével. Tudta, hogy ki tréfálja meg.

— A mint váratlanul befogták a szemét, az igazgató abbahagyta a mondatot s két kezével a két illatos hűvös kézhez kapott, de nem próbálta lefejtani arcáról, csak fogta és az ujjai gépiesen játszottak a hölgy két kezén csillogó gyűrűk egész kis gyűjteményével. Tudta, hogy ki tréfálja meg.

— Ki vagytok? — kérdezte a szép ifjú hölgy elváltotzatott mély hangon, a mi megint jól illett neki.

— Az igazgató félrehúzta a száját — a hölgy ezt persze nem látta — és ez a színészeknek szólt és annyit tett: No most figyeljetelek!

— Hajnóczyné, — mondotta lányan. — Az ángyod térgye! — szólt erre a hamvasarcú szép hölgy s már kicsit bosszús volt, a mikor újra kérdezte: — Ki vagytok?!

— Ó, bocsáss meg, drágám, hogy nem ismertelek meg rögtön, ejnye, de röstellem, édes Áldott Ilon!

A színészek kitűnően mulattak. A fiatal hölgy a térdével hátra rúgta a direktort, nem is nagyon tréfásan; a kezét olyan erősen szorította áldozata szemére, hogy ez most sürgősen hozzáfogott az illatos két kacsó lefejtéséhez.

— Ki vagytok?! — A hangján is hallatszott, hogy mérges.

— Jól tudod, hogy én is jól tudom, hogy te vagy, szívecském, Csapó Manczi.

A színészek hangosan kacagtak. Az igazgató jókedvűen mosolygott. A bájos ifjú hölgyet marta a mérge.

— Egyen meg a rácz fene a tudományod, dal, ha rám sem ismeresz! — Mérgeesen kapta le kezét az igazgató szeméről. — Mi lelt, hogy ilyen gyűve vagy? Mit csináltál már megint az éjjel? Hol háltál?

— Nini, te vagy az, édes kis madaram? — Az igazgató elbájosító volt, elragadtan mosolygott s a haragos hölgy keze után nyúlt, mintha meg akarná csókolni.

— Eriggy az anyád keservébe! — szidta a hölgy. — Ne mérgecsis! Tízszer is kérdelem: ki vagytok és nem tudod. Hol azt a vén csoroszltyát emlegeted, hol meg azt a szotykat, majd meg azt a telibélű leányt, csak éppen azt nem érzed, hogy én állok egészen közel hozzád, te... szegyd meg!

— Jolánkám, kis pulykám, de furcsa vagy; ide hallgass... — Ne kelepelj!

A színészek nagyszerűen mulattak; elfojtották a nevetésüket, de hol az egyikből, hol a másikból kiböfönt a hahota; erre valamennyien elfordultak.

— Menjete a sárga fenébe! Ki hitt titeket ide? Mit álltok itt? mit röhögtek, szikes szájú puruttya népség!

A színészek dehogyan is mentek el; most már hangosan nagyokat röhögtek.

— Nézd csak, Jolánkám, a multkor is ezt csináltad, s a mikor én rögtön kitaláltam, hogy te vagy az a kedves teremtes, a ki ilyen bájosan megtréfál, haragudtál, rámszóltál, s azt mondtad, hogy én egy buta fajánkó vagyok, mert ha tudom is, hogy ki az a tréfás

bájos hölgy, nem való, nem illik ezt rögtön megmondani, hanem tegyek úgy, mintha fogalmam se lenne róla, hogy ki iparkodik mindenképpen kinyomni üregéből a szememet minden különösebb ok nélkül és találgassak szép nyugodtan, mert ennek a tréfás hölgy örül. Hát ezt most megtettem.

A színészeket rázta a kacagás. Az öreg Pestyeni meredt szeméből patakzott a könny.

— És ime, ez az eredmény: az én bájos kis Jolánkám majd megpukkad mérgeiben.

— Pukkad az öregapád redves kaszanyele! — szólt Jolán és nagyot nevetett. — Hát komolyan azt hiszed, direktor úr, hogy én haragszom? Ó te pupák!

A színészek most egymásra néztek, az igazgatóra néztek és nem tudták: ez mi; ez a kis nő mikor komédiázott, az imént, vagy most?

Jolán látta ezt a pillanatnyi elképedést, megértette, s kinyújtotta rájuk ingerlő rózsa szálakat:

— Bee! — és nagyot bégetett.

— Jó reggelt, báránykám! — köszöntötte most egy hosszú sovány öregember. Fején kis kerek házi sapka feketét; csupasz szőrtelen ábrázata sárga és sovány volt; arca vonásait a csontfeszülő bőre mélyen belevájta a különös élet, melyet idestova negyven esztendeje folytatott. A szálló kapujából jött volt ki.

— Frász beléd! — hangzott a nyájas válasz.

— Mi újság, Csonka bácsi? — kérdezte az igazgató.

— Semmi különös, direktor úr; a színpad felállításával megvagyunk. Most berendezzük az öltözőt, tessék majd megcsinálni a beosztást. A próbát is mingyárt megkezdhetjük.

— Még nincs kilencz? — Hat perc hája.

— Menjünk fel addig is. Gyere Jolánkám, legbájosabb teremtesé a jó Istennek!

A társaság eltűnt a szálló kapujában. Ekkor ért a Fötér sarkára, kart-karba fűzve egy kis öreg hölgyvel, Emma; meglátta a színészeket és csodálkozóan kérdezte:

— Már kilencz óra?! Rozi mama, siessünk!

A kis öreg hölgy tejeskávésínű selyemruhát viselt, hozzá háromrétű csipkegallért, fején kis kalapot, mely olyan volt, mint egy végig nem font kosár, rajta csipkedisz meg lila bársonyszalag. Rozi mama úgy hatott, mint egy kicsiny öreg madár. Hosszúkarú arcának petyhüdt sárgás bőrén ezer finom hosszú meg rövid ráncz futott széjjel, mint a pókháló ezer finom szála. Az orra, mely valamikor vidáman, kedvesen kandikált a színpad világába, most megnyúlt és fátadnan görbült a hervadt száj fölé. Az áll soványan, hegyesen uralkodott az alája tölt lila bársonyszalag csokra fölött. A kis öreg hölgy a balkarján ódivatú pompadurt cipelt, jobbában napernyőt tartott. Ránczos, vastageres fátadt kezén cetrakeztyű virított fehérén. Nagyon tiszta volt, a ruháján nem volt egy szemernyi pocsót, egy szemernyi por sem. Kedvesen mosolygott és nem tudta, hogy a mosolya tele van bánattal.

A színházhoz menet, a harmadik utca sarkán látta volt meg Emmát, a ki egy nagy plakát előtt állott s mérgeesen piszkálta napernyője végével nevét a színlapon.

— Mit csinálsz, kis lányom? — kérdezte, s rátette fonnyadt kis kezét a haragos fiatalasszony karjára.

— Nézd, Rozi mama, ez mégis csak komizság! Jó reggelt, csókolom a kezedet! Hogy vagy? jól aludtál? Százszor megmondtam már nekik, hogy ne írják a nevemet így: „Jolán Szegei Emilia”, hanem egyszerűen így: „Szegei Emilia”, nekem nem kell ez a „Jolán”! Hiába mondom! Komizs nép! De most

kijelentem a direktornak: ha még ezt se teszik meg, én megyek! itt hagyom őket! Álljon aztán akár a feje tetejére, jelentsen föl az egyesületnél, nem bánom! De én ezt nem tűröm! Ezt nem tűröm!

Sikerült a napernyője végével lepiszkálni a színlapról a nevét; velem a színlap harmadrésze is, de ő ezzel nem törődött.

— Igazad van, leányom, — mondotta nagy okosan a kis öreg hölgy. — Sok a „Jolán”ból is megárt. De azért ne mérgeledj és ne jusson eszedbe sorra venni az őzses kiragasztott színlapokat, mert ez haszontalan munka lenne. — Belekarolt Emmába és tovább vezetette. — Ezeket a színlapokat holnap korán reggel, vagy talán még ma este is, átragasztják a friss színlappal, s belátod, úgyebár, hogy nem érdemes mérgeledni.

Lassan sétált Emma a kedves kis öreg hölgyvel. Feléje hajolt, úgy hallgatta, s nézte nagy szeretettel.

— Igen ám, Rozi mama, de nem ragasztják le mind; egészen bizonyos, hogy ebből a színlapból megmarad négy vagy öt vagy talán több is, talán tizenöt, s mindegyiken rajta ez a gyűlölt, utálatos, hazug név!

— Ne bánj, kis szívem, ne bánj, ha maradt is belőle, holnap ez már ócska rongy, melyet nem olvas el senki, melylyel nem törődik senki. Hányszor tapasztalhattad és még mindig nem tudod megérteni: a mi ma érték, a mit ma szeretnek, csodálnak, imádnak, a mit ma körülrajonganak lángoló szenvedélyvel, az már holnap nem ér semmit. Nem törődik veled senki, nem kíváncsi reá senki, régen nem hisz benne senki...

A kis öreg hölgy mosolygott, a mikor ezt oktató hangon, mint szintiszta igazságot nyomatékosan előadta; és ez a mosoly olyan volt, hogy tőle könybe lábadt a fiatalasszony szeme. Emma lehajolt hozzá, megcsókolta óvatosan, mint egy nagyon törékeny, furcsa, groteszk babát, s buzgón, súgva mondta:

— Jaj de megértelek, aranyos Rozi mama! A mit most mondtál, igazán nekem szól. Megértettelek. Még jól nézek ki, elég jól hatok, illuziót is tudok még kelteni a színpadon, de azért nem felejtem el, hogy már túl vagyok a harminczon. Drámai színésznő a vidéken csak addig kap szerződést, a míg fiatal. Azután mehet „anya”-nak. Jövő évre talán már egy szakon leszünk, Rozi mama, én is, anya, leszek, sőt komika leszek, vidám anya és drámai komika, ez nem is lesz rossz. Kevesebb ruha kell majd, igaz, de kevesebb gázis is fogok kapni. Na mindegy! Megél abból egy bojtár.

Lassan megdéltek; néha meg is álltak és úgy beszélgettek, a néptelen utcán. Az őszi nap bearanyozta a csöndes házacsokák tetőzetét és teleszórt a fénykarikákkal az utca egyik sorát; alig érzett meleget.

— Könnyű neked átmenni erre a szerepkörre, hiszen már játszottál néhány anyaszerepet, fiam. Nekem ez az átmenet keserves volt. Hirtelen zuhantam ebbe a befőzésbe, a mikor egyszer csak azon vettem magam észre, hogy mint operett-szubrett már nem kellek. A hová még mehettem volna, oda nem mentem. Nem akartam egy szál zongora mellett operettet futni. Pedig akkor még nem voltam se vén, se rút, s a hangom... tudod-e, hogy a hangom még ma is olyan, mint volt ezelőtt húsz esztendővel? Gyengébb lett, mert nem énekelek, de tiszta, hibátlan, megvan még a fénye, melegsége, szinte hihetetlen.

— Nem hihetetlen. Rendes józan életet éltél, nem dorbézoltál, nem éjeleztél, olyan nyárspolgár színésznő voltál, a milyen ma én vagyok. Ez megdöbbent a maga jutalmát.

— Meg, meg. A hangomnak néha még örülök is. Éjjel, ha nem tudok elaludni, nem mérgeledöm, nem forgolódom, hanem mulattatom magamat. Még pedig nagyszerűen.

Előveszem a régi, régen elfelejtett operettek egyikét és halkán elénekelem, képzeletben eljátszom.

— De jó ötlet!

— Kitűnő előadásokat rendezek. A szereposztás elsőrangú. A fő női szerepet természetesen mindig én játszom. Az éjjel „Lili” ment. Volt taps, kihívás, virág, minden, a miben egy pár száz esztendővel ezelőtt igazán részem volt bőven; mert társulatnak is, meg köszönségnek is én vagyok ilyenkor a legjobb. Az előadás elsőrangú volt, s mire a darabot lejátszottam, már el is aludtam. Megtörténik, hogy már a második felvonás közepe táján mélyen alszom.

Ekkor értek ki a Fötérre; siettek a szállóhoz.

— Ez a színház? No nem baj! — Hajnóczyné csöndesen felsóhajtott. — Mindegy, én magam mondom, hogy mindegy, de azért mégis jobban szeretem az olyan színházat, a mely mindig az és nem a szálló díszterme. Nem jó így kulturát terjeszteni.

— Itt is lehet szépet produkálni, az ilyen összetakolt színpadon. — Emma inkább a maga biztatására mondotta ezt.

— Lehet, lehet... — dűnyögte a komika; kicsit bánatos volt.

A Fekete Sas kapualja nem volt a ragyogó tisztaság példaképe. Az udvara sem volt biztató látvány. A ki bejött a kapun, jobbfelől nyitott a lépcsőházba. A lépcsőre is ráfért volna az erélyes tisztogatás; ez azonban már csak megérzett, látni nem nagyon lehetett: a lépcsőházban felhomály volt.

— Adj a karját, Rozi mama, s kapaszkodjék belém. Ha felérünk baj nélkül, együtt érünk fel, ha leesünk, együtt esünk.

Hajnóczyné belekapaszkodott Emmába. Ovatosan mentek föl a lépcsőn. Nem kérdezték senkitől, hová, merre menjenek, minden szállóban az első emeleten van a nagy terem. A lépcső meredek, s az öreg hölgynek bizony nehezebb esett fölkapaszkodni. Meg-megállt, pihent.

— Nekem már rossz lépcsőt járni; a lélekzetem elakad, a szívem kalapál, a lábam reszket.

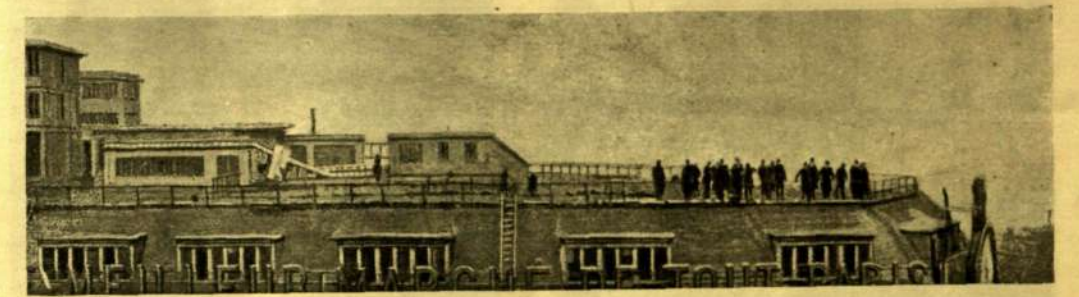
— Én is utálok a lépcsőt, — mondotta Emma, — csúnyán megszusogtat engem is; bizony én is öregszem.

— Ó te tacsó, te öregszel! Istenem, a mikor én harminczesztendő voltam!

— Nini, Hajnóczyné mama, kedves! Jó reggelt! Kezét csókolom! Ilyen korán tetszik már feljönni a színházhoz?! Jó reggelt, édes Szegei nagysád! — Jolán robogott le a lépcsőn, ő üdvözölte a hölgyeket. — Kár sietni. Kár fenn ülni abban a dohos szobában. Előbb a Fedora.

— Én már mászom fölfelé, nem fordulok vissza. Miért jött olyan korán?

— Idecsődítettek. Ők maguk se tudják, hogy mit akarnak. Elherdálják az ember idejét, nem törődnek veled, jól van-e ez így.

A REPULÓGÉP AZ ERKÉLYRE ÉRKEZIK.

Finom kis direkcio! Lemegyek sétálni, jobb a friss levegőn, és körülnézek egy kicsit a városban, tanulmányozni kell a helyzetet. Kezét csókolom! A viszontlátásra!

Jolán lerobogott a lépcsőn és már el is ünt. — Mulatságos teremtes, — jegyezte meg Emma — és nagyon jó naiva.

— Tehetséges színésznő, igaz, de én nem szeretem, mert mosdatlan szája van. Emma elcsodálkozott:

— Igazán? — Förtelmes durvaságokat mond, az ember beleszédül. Nem tudom, honnan veszi, nem értem, hogy nem szégyelli magát. Én nem bírom az ilyet hallgatni. Ezért nem szeretem.

— Igazán? — ismételte Emma. — Ezt én nem is tudtam. Soha sem hallottam tőle semmi olyat...

Megint másztak négy-öt fokot, megint megálltak.

— Mondja csak, Rozi mama, miért nem megy nyugdíjba? Visszavonulhatna, és akkor nem kellene ezt a strapát meg ezt a kőszá élet elszívni. Most még csak hagyján, de mi lesz majd télen! Vasuton ülni, hideg szobában pihenőre térni, este a színházhoz feljönni, hóban, sötétben; annyira szeretek nézések közt lenni?

A kis öreg hölgy nem felelt, csak kapaszkodott fölfelé. Fordulóhoz érték; megálltak. Hajnóczyné pihent és csak azután felelt:

— Ez az, fiacskám, a nyugdíj! Legyen rá gondod, hogy rendesen befizessed, és pontosan a gázisod után. És iparkodj minél többet befizetni, minél nagyobb gázis után.

— Be kell fizetni a százalékot, eddig is befizettem, pedig tudom, hogy úgyse lesz belőle hasznom, nem érem azt meg, nem fogok én nyugdíjat húzni.

— Nagy csacsi vagy! Mindegyik így beszél, mindegyik fiatal leány meg asszony ezt mondja! Ha ilyet hallok, szétvet a méreg! Hogyan lehet így gondolkodni! Én is így gondolkodtam, én is azzal kérkedtem: Nem fog nekem ez a nyugdíj sohasem kelleni. Ha megöregszem, itt lesznek a gyermekeim, a fiam, meg a leányom, ők majd gondoskodnak rólam, hiszen én is odaadtam jóformán minden pénzem, hogy őket a legjobban fölneveltessem. Hajnóczyné meg, a vén gazember, még a százalék

befizetéssel is becsapott; a mikor tíz évig direktoroskodtunk, tudod, mit csinált? A legkisebb gázis után fizetett részemre nyugdíjat s én ezt későn tudtam csak meg, a mikor már nem lehetett rajta segíteni. Hogy mi minden történik az emberrel!...

Emma nem szólt. Megint mentek néhány fokot; a kis öreg hölgy indult volt el, mintha ott akarná hagyni keserű megemlékezéseit a lépcsőház homályában. Hamarosan megálltak.

— Kévs jutna most rám, néhány garas, nem tudnék megélni belőle. Kénytelen vagyok tovább elszereződni, a míg szerződést kapok; a míg bírok, játszom. Pedig de jó volna már pihenni, pihenni, édes lelkem, pihenni!

— És a fia?

— Megnősült. És magához vette a felesége anyját. Oda nem mehetek. Két dudás egy csárdában.

— A leánya?

— Beleszeretett egy haszontalan színészbe s a felesége lett. Tudtam, hogy vesztére teszi. A színész most könyvügynök. Semmijök sincsen. Ha nekem lenne, adhatnék nekik belőle, nyomorognak. De én már nem segíthetek rajtuk, magamnak sincsen. Hej bizony, bizony...

Fölértek az emeletre, egy folyosóra, mely jobbra is, balra is a sötétbe vezetett. Néhány másodpercig álltak, azután jobbra fordultak, neki a sötét folyosónak, melyen most nem járt senki. Hangokat hallottak.

— Hallom őket beszélni, — mondta a kis öreg hölgy egykedvűen, mintha most másról se lett volna szó csak arról, hogy jobbra menjenek-e vagy balra.

Emma hallgatott, a keserűség fojtogatta a torkát, sajnálta ezt a kedves jó szegény kis öreg asszonyt.

A folyosó hirtelen jobbra kanyarodott; most látták a terem ajtaját, mely nyitva állott. Az ajtó mellett asztalka, mögötte kövérkés fiatal asszony ült, hajadon föl, vállán horgolt piros kendő világitott. A kis asztalka volt a színházi pénztár, az asszonyka a pénztárosnő.

— Kezít csókolom! — köszönt a kis öreg hölgynek. — Jó reggelt, Szegei nagysád!

— Jó reggelt, kis Matolcsiné, — üdvözölte a komika. — Hogy van? Már ki is rakta drága portékáját?

— Jó reggelt, — köszönt Emma és barátságosan bólintott.

— Bizony, már kinyitottam a boltot, kilencz óra, pontosnak kell lenni.

— Viszik-e legalább a jegyet?

— Még eddig nem tolong a nép, még nem kapkodnak a drága jegyekért. — Nevetett. — Egy szál jegyet sem vittek meg!

A két színésznő is nevetett.

— Hát a bérlet milyen? — kérdezte Hajnóczyné.

— Nem tudom, kezét csókolom, a titkár még tegnap este átutazott a szomszéd városba, kéthetes szert próbál ott csinálni.

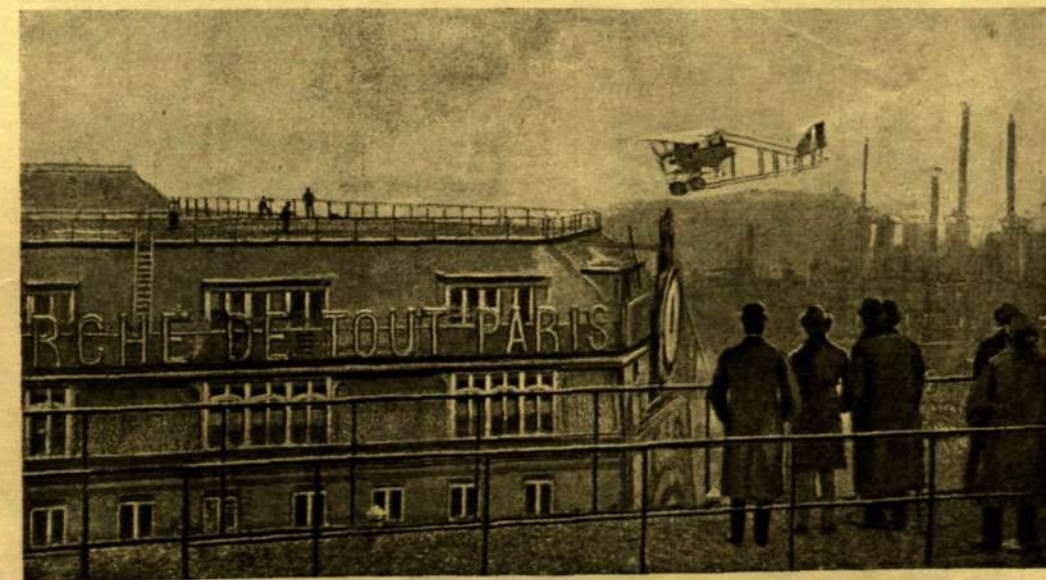
— És a direktor?

— Még nem beszéltem vele. Azt hiszem, nem is tudja, hogyan állunk. Nem nagyon törődik az üzleti részszel.

— Majd megbánja. Isten vele, kedves Matolcsiné, fölmegyünk a színpadra.

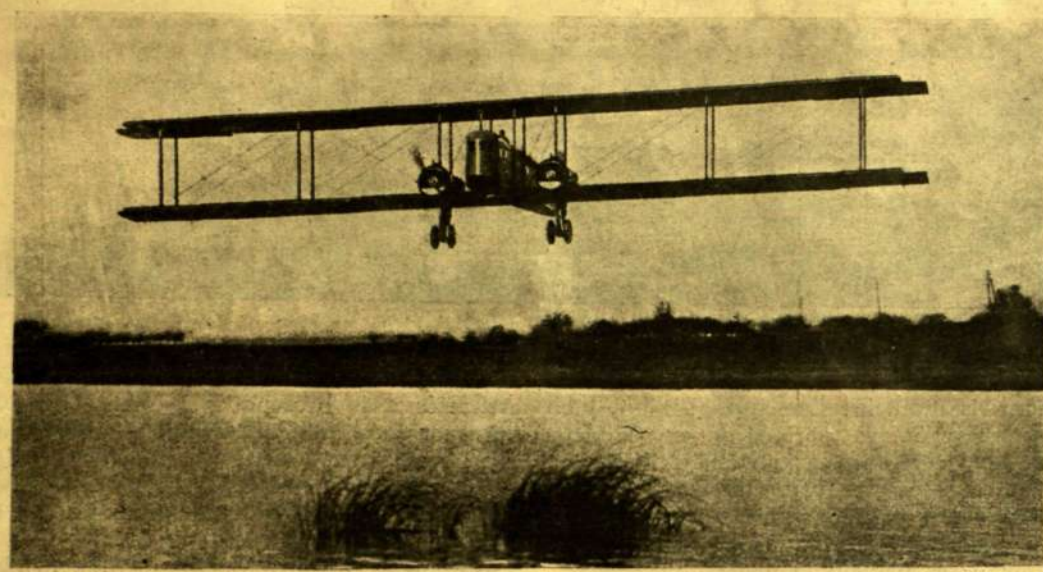
Bementek a terembe; megálltak, körülnéztek. A terem nagy volt, széles piszkos ablakain gyéren szűrődött be a világosság.

(Folytatása következik.)

A REPULÓGÉP AZ ERKÉLYRE ÉRKEZIK.

REPULÓGÉP LESZÁLLÓHELY PÁRIS KELLŐS KÖZEPÉN, EGY PALOTA TETEJÉN

AZ ÚJ AEROBUSZ REPÜLÉS KÖZBEN.

MEDDŐ BUSONGÁS.

Ó jaj ezek az átkozott ködök,
Ó jaj, e fénytelen, sötét nagy ég.
Hogy örökké veletek küzdök,
Mióta testem tűz-katlanja ég.

Ó jaj hát nem jön fény már sohasem,
Csak mindig távol szikrázik, ragyog?
S örökké tompa, fénytelen szemem
Zordan mered ki, mint borús vakok?

Ó jaj már semmit sem adnak nekem
A butorok, a némák, hidegek
S a szobám szivtelen nagy mélyiben
Magamnak halotti ágyat vetek.

Ó jaj be messze mentem, Istenem,
Ó jaj be távol és árva vagyok,
S a fényben, hogy csillog a végtelen
S a kétség és a lelkem hogy sajog!

Garami Árpád.

A GYŐZELEM.

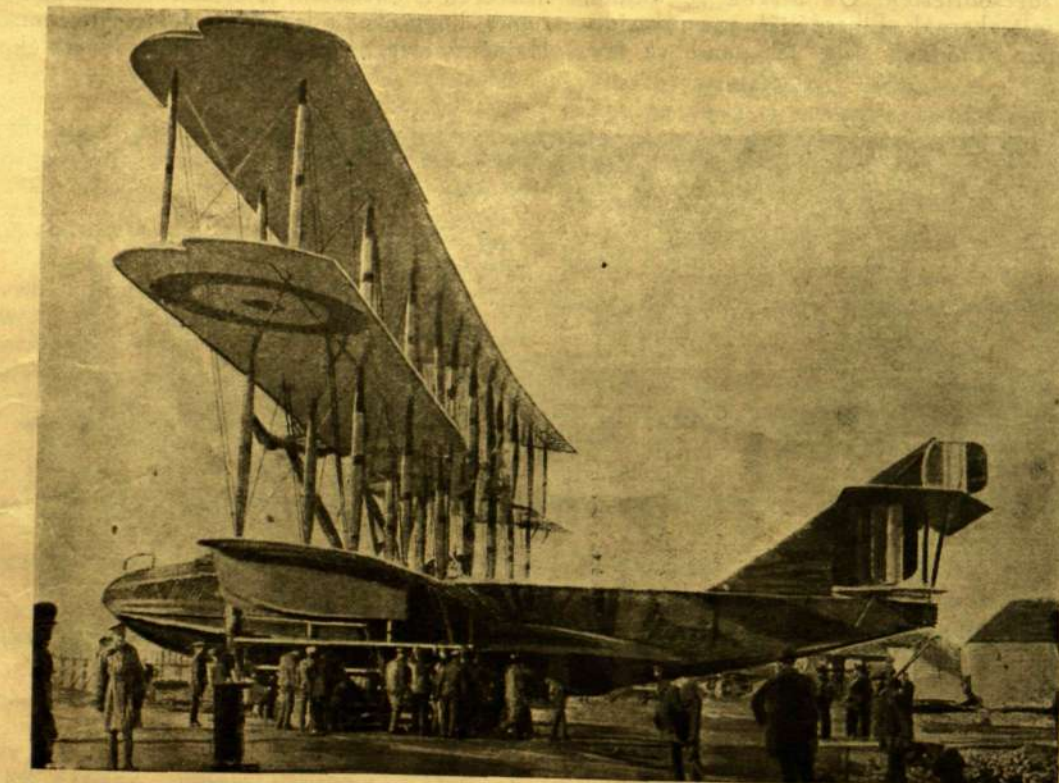
Szegény ember cselédjének lenni, ennél csak egy keservebb. Nagyúr gazdájának lenni.

Nem egy „nyomatott bölcs” könyvében olvastam ezt az aforizmat. Két korty lilás pipafüst között eresztette ki a csutora mellől egy kedves, hófehér szakállba borult arcú öreg magyar nemzetes úr, a ki könyveket olvasni szokott ugyan, de írni soha se jutott eszébe. És az se jutott az eszébe, hogy figyelmes, csöndes hallgatója gondolatának valamikor a gerince lesz ez a mondása, mikor nyugtalan, aggodalmas vagy elmerülő lélekkel egy világtörténeti esemény fázisait követi.

A győzelem rettenetes nagy úr. Nagyobb úr fejedelmeknél, népeknél, birodalmaknál és császároknál, a kiket letéper, igába hajt, megfoszt álmaiktól és koronáiktól. Mert, régen megiratott, és talán örökké érvényben marad: Vae victis! Jaj annak, a kinek betört mellkasára a győzelem rátette röges talpát és súlyos kardja hegyét vérző homlokán nyugtatja. A győzelem rettenetes nagy úr.

A sors úgy akarta, hogy az az óriási úr (a munkájában a hivatása szerint azonban mindig csak cseléd) most Franciaország szolgálatába, de úgy fordult, hogy a legtöbb jogcímet kapta annak, hogy rendelkezze vele. Nem Franciaország verte le Németországot. Sőt ellenkezőleg. A teuton óriás legborzalmasabb csapásait ő szenvedte és az ő földjén állt az ellenség akkor is, a mikor az utolsó ágyúlövés dőreje elhangzott. De a kik előtt a lihegő óriás immár reménytelen fegyverét letette, nem a győzelem, hanem a legtragyóbb martírium és a legtöbb szenvedés jogcíme a legmélyebben sujtott Franciaországot emelték a diktálás legmagasabb székébe. Az ő szolgájának jelölték ki elsősorban a győzelmet, hogy parancsoljon vele.

És ime, mit látunk? A gazda és szolgája között a viszony egy igen rövid idő alatt olyan lett, hogy a legtöbb gondot okozza azoknak, a kik ezzel az alakulással a legjobbak akartak lenni legtöbbet szenvedett tár-

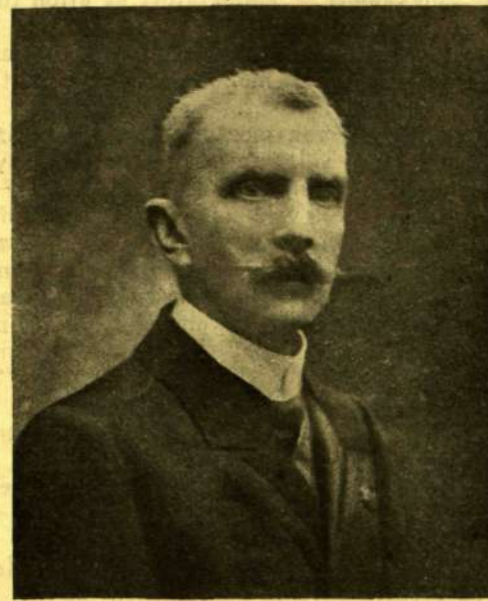
HÁROMFÉDELŰ ÓRIÁS ANGOL REPÜLŐGÉP.

szegődése helyéből. Mert a győzelem nem állandó berendezkedés és nem ismer örök köteleket. Harminczöt esztendővel ezelőtt Németország cselédje volt, a kinek most a mellén térdel és a torkát markolászsa.

Pedig Németország diadala Franciaországon szolid ügylet volt. A győztes a maga erejéből győzött és mikor a mérleget megcsinálta, azt semmiféle passzívum nem terhelte. Tisztán a saját tőkájével csinálta meg a nyereséges üzletet. Pedig akkor még előbb meg kellett bizonyulnia (mert távolról se volt bizonyos), hogy a német államok erősebbek, mint a francia császárság. 1914-ben ez már rég nem volt kétséges, mert a német császárság sokszorosan hatalmasabb lett negyven esztendő alatt, a francia köztársaság pedig gyöngébb. Az események, a tények próbája nem czáfolta meg, sőt a valóság a legnagyobb mértékben igazolta a papirformát. A német armádia, mint a kés a kenyérbe, úgy hatolt a francia földön Páris felé és maga Clemenceau vallja politikája legerősebb argumentumának, hogy hazáját a szövetségesek önző támogatása mentette meg.

Az argumentum helyessége és hitel minden kétségen fölül áll. De mennél kétségtelegebb az argumentum, annál kétségesebb a politika helyessége, a mely mellett fölhozhatik. Ha Franciaországot nyugtalansággal, aggodalommal és szorongással tölti el a rágondolás arra az időre, mikor Anglia és Amerika már hazamentek a háborúból, de ő tovább is ott kell, hogy maradjon a német óceán szomszédságában, és megérthető. De nemcsak megérthető, hanem megokolt is csak abban a mértékben lett, a melyben Franciaország olyan érzéseket olt be a leroskadt óriás lelkébe, a melyek ez aggodalom számára gyümölcsöznek.

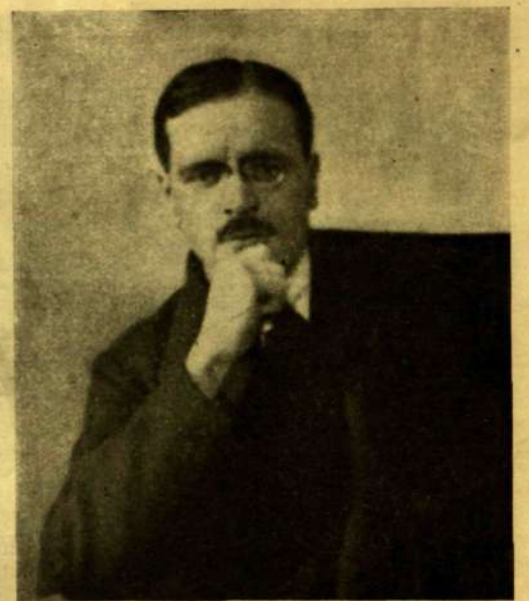
A legyőzöttel a vereség tehetetlensége pillanatában sok mindent lehet tenni. A sok minden között még — jót is. Olyat, a mi nem összeroppantja vagy szétmarczangolja, hanem fölemeli és átmelegíti a lelkét. Nemcsak megalázni lehet és bosszút állani rajta, hanem megengesztelni és megnyerni is. Annál könnyebben, mennél kevesebb reménye lehet neki erre a viselkedésre és mennél több oka és jogcíme lenne a győztesnek az ellenkezőre. Franciaország számára egy halott vagy tehetetlen nyomorékká lett Németország nem lehet megnyugtatóbb, mint egy meghatott és hálára kötelezett Németország. Mert a hála se örök és biztos: de még bizonyosabb, hogy ezt az óriást se megölni, se örök időre megnyomorítani nem lehet. Ez meghalni nem tud. De gyógyulni annál jobban és gyorsabban. Wilson készen hozta a receptjét a fájdalom és bosszúvágy nélküli békére. Csodálatos és az emberiség számára nem öröm, hogy éppen Franciaország tapsol legkevésbé ennek a medicinának. Szöllösi Zsigmond.

STAMIROWSKY TADEUSZ (LENGYEL KÖZTÁRSASÁG).

BÁRÓ KNOBLOCH JÁNOS (NÉMET-AUSZTRIA).

NEICOFF PÉTER BULGÁR KONZUL

IDEGEN KÖVETSÉGEK BUDAPESTEN.

A nagy nyugati államok hadiállapotban levőknek tekintik magukat Magyarországgal szemben és ezért a nyugati hatalmaknak nincsenek még nálunk akkreditált képviselői. A semleges országok hivatalosan nem ismerik még el az önálló Magyarországot, ők hivatalosan még mindig a volt közös külügyi képviselővel tárgyalnak, illetve tárgyalnának, ezekben az államokban akkreditált követeink nincsenek még és a semleges országok sem nevezték még ki diplomáciai képviselőiket Budapestre. Ellenben a szétbomlott monarchiából alakult új nemzeti államok sietve küldték el ide megbízottjaikat.

E pillanatban diplomáciai képviselők van Budapestre a cseh-szlovák köztársaságnak, a nagyszebeni román kormányzatának, Német-Ausztriának, a jugoszláv nemzeti tanácsnak és diplomáciai képviselőnek tekintethetjük a bolgár főkonzult is, mert Neicoff Péter úr kormány megbízásából állandóan tárgyal a magyar külügyminisztériummal és csak a rendkívüli viszonyoknak tudható be, hogy Bulgária nem intézkedett még a budapesti bulgár főkonzultusnak követségévé való átminősítése iránt.

A bolgár és a német-osztrák követségek kivételével a többi új követséget olyan urak vezetik, a kik nemrég még magyar állampolgárok voltak.

A cseh-szlovák köztársaság diplomáciai képviselőjének élén Hodzsa Milán áll. Nemrég még tagja a magyar képviselőháznak, ezt megelőzően riportere egy budapesti német nyelvű napilapnak, ma államtitkára és rendkívüli követe a prágai kormánynak. Kifogástalanul beszél magyarul, akár csak a követség

egész személyzete. A cseh-szlovák köztársaság budapesti követsége azelőtt az Astoriában volt, most az osztrák delegáció épületének Akadémiai utcai palotájában székelt.

A palota első emeletén van a német-osztrák követség. A követ, Knobloch János báró, igazi diplomata. A forradalmi események előtt osztálytanácsos volt a közös külügyminisztériumban. Ő maga nem tud magyarul, a titkárság azonban, Hammer-Purgstall báró úr elég jól beszél magyarul, megért bennünket, de a követség személyzetének többi része is itt katonáskodott Magyarországon és a követen kívül itt mindenki megtudja magát magyarul értetni. A Budapesti élő követelek között Knobloch báró az egyetlen, a ki nem érti a nyelvünket, de egyben ő az egyetlen olyan diplomáciai képviselő, a ki nem követel területet Magyarország testéből.

Erdélyi János dr., a ki a nagyszebeni román kormányzatot képviseli Budapesten, már másként beszél. Igaz viszont, hogy magyarul. Ő már huszonhat vármegyét követel Nagyrománia részére. Erdélyi dr. nemrég még köz- és váltóüggyvéd volt Budapesten, ma is régi lakásában lakik a Kistemplom utcában. A helyettese, Mezei Gyula dr. szintén magyar ember, illetve magyar állampolgár. Mezei dr. nemrég még a fővárosi szolgálatban állott, a fővárosi tanács városgazdaisági ügyosztályába volt szolgálatára besorozva és vezette a fővárosi tisztviselők czípvéjavító üzemét. Innen lépett a diplomáciai pályára. Erdélyi dr. egyébként magyar nemes.

A román követségnek még csak ideiglenes helyisége van. A Vadászúrt-szálló első emeletén. Egy udvari és egy tágas utca szobából áll a követség helyisége. Az udvari szobában Széchenyi István gróf, az utcai szobában

pedig Kossuth Lajos rézmetszeti képei lógnak a falon. Az udvari szoba állandóan zsúfolva van emberekkel, a kik utazási igazolványért jönnek ide. A román hadsereg által megszállott területre csak azzal az igazolvánnyal lehet utazni, a mit itt állítanak ki. A követség személyzetének minden tagja tökéletesen beszél magyarul.

Magyar köztisztviselő volt nemrég még a jugoszlávok diplomáciai képviselője, Petrovics Mirkó dr. is. Ő a Budapesti élő diplomáciai kar legfiatalabb tagja. Nemrég még a honvédelmi minisztériumban volt foglalmazó.

A jugoszláv követség a Vörösmarty-utcában van, Bottlik István báró volt földművelésügyi államtitkár főúri lakásán.

A bulgár főkonzultus a régi helyén van, az Andrássy-út 6. szám alatti házban. Most Neicoff Péter főkonzul vezeti az ügyeket, Faludi Oszkár dr.-ral, a főkonzultus ügyészevel együtt. Neicoff dr.-t, a ki fiatal ember még, a bulgár kormány forradalom kitörése előtt, de a bulgár fegyverletétel után küldötte Budapestre. Ezt megelőzően a főkonzul Kiebben teljesített szolgálatot. A bulgár konzulátust is önálló követségnek kell tekintelnünk, mert a főkonzul Faludi dr. társaságában annakidején megjelent a Nemzeti Tanács előtt és kormánya nevében üdvözölte a forradalmi átalakulást.

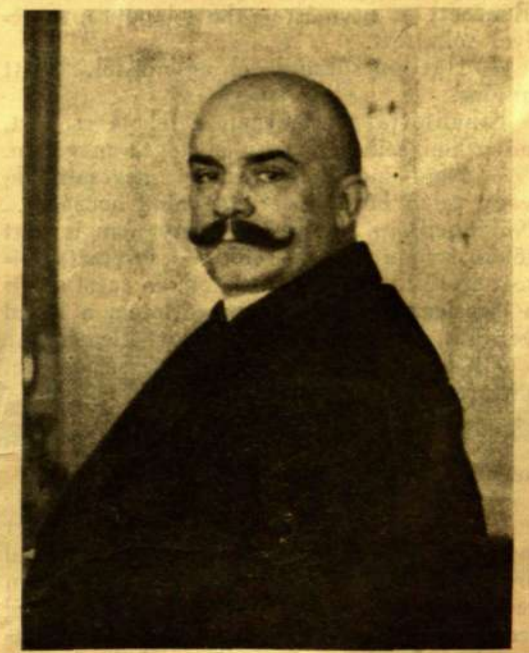
Az ifju lengyel köztársaságnak is van diplomáciai képviselője Budapesten. Stamirowski Tadeusz lovag, a ki a háború kitörése óta van Magyarországon és itt nagy lelkesedéssel ápolta a magyar-lengyel barátságot, most már hivatalos személy. Ő képviseli a lengyel köztársaság kormányát a magyar népköztársaságnál. Paál Jób.

HODZSA MILÁN (CSEH-SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG).

DR. PETROVICS MIRKÓ (ZÁGRÁBI NEMZETI TANÁCS)

DR. ERDÉLYI JÁNOS (ROMÁN KORMÁNYZÓ TANÁCS).

A BUDAPESTI IDEGEN KÖVETEK

A KÁROLYI-PÁRT GYŰLÉSÉRŐL A BERNI KÜLDÖTTEK FOGADÁSÁRA MENNEK.
(1. Hock János. 2. Buza Barna. 3. Nagy Vincze).

TITKOS ÖLELÉS.

Elbeszélés. — Irta Zsoldos László.

Irma, ez az ideges arcú, halvány, karcsi menyasszony, esküvői fehér ruhájában, fátyolosan, mirtuszkoszorúval a fején beosont a lányzóházába, s erejét megfeszítve támaszkodott be két tenyerével maga mögött az ajtót, de nem tudta egészen becsukni, mert kívül a küszöbön ott állt frakkosan a vőlegénye, a ki be akart jönni utána.

— Nem, nem, Karcsi, — susogta neki hadaró hangon a leány. — Ohó, Karcsi édes, nem szabad!

— De mért nem? — felelt vele szinte boszusan a férfi. — útóvégre félóra múlva már a férje leszek, Irma! És akkor...

— Pszt! Csi-csi-csitt! — csicsörítette emez az ajkát. — Hát, ha olyan nagyon kíváncsi: a halcsont nagyon szúrja a derekamát, azt kell megigazítanom! Megy el innen rögtön, maga csúf?! — csapott az okvetetlenkedő embernek a kezefejére, a mit bedugott az ajtón. — Ohohó, drága barátom, addig még sok víz lefolyik a Dunán!

A vöröskepű vőlegény visszahúzta a kezét, Irma meg hirtelen becsapta az ajtót az orra előtt, s hamar ráfordította a kulcsot.

— Mindjárt, urficskám! — kiáltott ki kacagva. — A türelem rózsát terem, hahaha!

Egyszerre elkomorult. Kis kulcsot vett elő az asztalon levő hímezett tarsolyból, azzal kinyitotta a fiókot s fekete szalaggal átkötött vékony csomag tábori lapot húzott ki belőle. Ránézett az egymásra rakott lapokra, s mélyet sóhajtott.

— Hát búcsúzzunk el egymástól. Utótt az óra.

Kibontotta a csomagon a fekete csokort, miközben szinte lázasan suttogta magában.

— Nem mondhatod, hogy megcsaltalak, vagy talán hűtellen lettem hozzád... Különben... hiszen ő szegény nem is kért tőlem semmit... És látod, — folytatta fojtott szenvedéllyel — és látod, én azért mégis a legeslegutolsó perczig megőriztem a kezéd vonását, én szegény, drága halott Elemérem...

Ajkához emelte a lapcsomót, s hosszan, áhitatosan csókot lehelt rája:

— Elemér... Elemér...

Majd halkán, kicsit vontatottan olvasni kezdte a legfelső tábori lapot:

— Kedves Irma!

Itt egyszerű dolgunk van, hanem azért mégis jobb a Svábhegyen. Ugy-e, majd ráül arra a padra a Normafánál, a melyiken tavaly ilyenkor az élet hiábavalóságairól fecsegtem magának. Most mindent visszavonok: az élet gyönyörű — különösen a Norma-fánál, küldjön lapot, ha ráér. Sok-sok üdvözet.

Bekényi e. é. ö.

BERINKY MINISZTERELNÖK (2) A FOGADÁSON.
(1. GARBAI, 3. BUCHINGER, 4. BIRÓ DEZSŐ.)

GARBAI SÁNDOR ÜDVÖZLI A KÜLDÖTTEKET.
(1. Garbai Sándor. 2. Buchinger Manó. 3. Biró Dezső.)

A BERNI SZOCZIÁLISTA KONGRESSZUS MAGYAR KÜLDÖTTEINEK FOGADTATÁSA
BUDAPESTEN.

— Angyalom! — kopogtatott az ajtón türelmetlenül a vőlegény.

— Rögtön! — kiáltott vissza neki idegesen a menyasszony és mohó sietséggel futotta át a következő lapokat.

„...Tegnap rohamoztunk, persze győztesen. Olyanok voltak a fiúk, mint megannyi oroszán. (Oroszlán, — sóhajtotta Irma. — Ketrezbe zárták valamennyit.) Azt hiszem, ő előttük is láthatatlan zászlók lengtek, azt látták, azért söpör el a mi rohamunk mindent. Én előttem legalább ilyen láthatatlan zászló lengett. Szentkép volt rajta. Mit gondolsz, kinek a képe, Irma? És írja meg nekem. Sok üdvözet
Elemér.”

A menyasszony csendesen könnyezett.

— Nem írtam meg neki. Azt írtam: nem tudom. Pedig az én szentképem volt.

— Miczi, az Istenért, mit csinálsz ilyen sokáig? — nyomkodta a kilincset a mama. — Már indulni kell!

A leány válasz helyett lázas sietséggel darálva olvasta tovább a következő lapot:

„...Tegnap éjszaka őrjáraton voltunk, aztán egy gyanus ponton hosszabb ideig megálltunk és figyeltünk. Én állás közben elszunyítottam egy pillanatra, és tudja, mit álmodtam ezalatt? Azt, hogy játék-katona vagyok, Irma; fából és kerek fatalpon állok. Ahhoz van odaenyezve a lábam. És együtt voltam egy dobozban egy csomó más katonával és maga fölkapott engem a dobozból és azt mondta mérgesen az öcscsének, az én kis druzsámnak, a ki tábornok volt álomban, hogy:

— Elemér, ez a katona nem a tied! Ez az én játékom, érted?!

S beleszadt velem a szalomba a zongorához s az én fejemmel verte ki rajta a nótáját, hogy:

«Gombház, ha leszakad,
Egy helyébe ezer is akad...»

— Leszakadt, — mormolta magában csendesen a leány. — Elesett. S fájdalmasan sóhajtott:

— Gombház...

— Miczi! — zörgetett be a nyoszolyólány.

— Nyisd ki! — dörömbölt a mama.

— Édesem, ez már sok! — rázta a kilincset a vőlegény.

Irma tompán fohászzkodott magában:

— Vége. Szegény fiú. Isten veled! — s mialatt fenszóval felelte a kívüli levőknek, hogy:

— Rögtön! — kinyitotta a kályhaajtót, s egymásután beleszórta a tábori lapokat a fűtetlen kályhába, a hol meggyújtotta valamennyit, mint a máglyát. Megvárta, a míg a lapok koromná égtek s aztán megsimogat-

A LEADÓ ÉS FELVEVŐ ÁLLOMÁS.

ván barna haját, mosolygó arczeval nyitotta ki az ajtót:

— Ejnye, beh türelmetlenek vagytok! No, mehetünk!

A vöröskepű vőlegény kopó módjára szimatolta a kályhából kiillat füstszagot, hanem Irma hízlekedőn csimpszkodott bele a karjába, s úgy húzta kifelé:

— Hamar, hamar, Karcsi, mert még le-késünk!

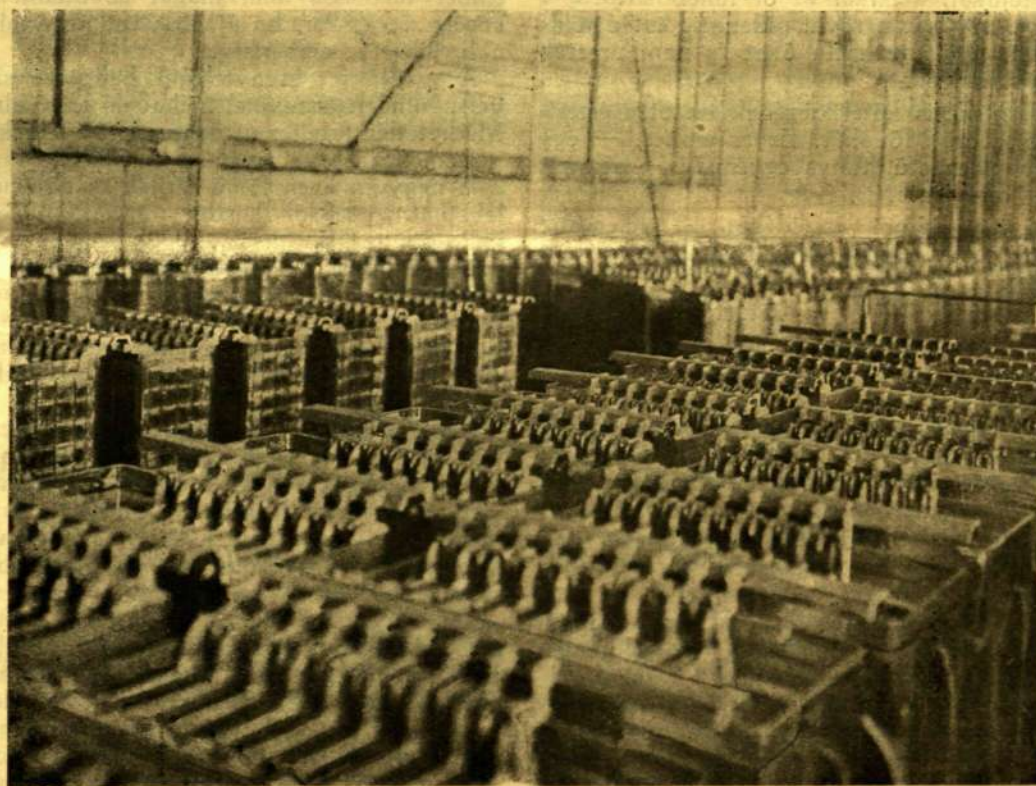
AZ ŐR VÉSZLŐVÉSE, HA A TELEPRE IDEGEN ÉRKEZIK.

...Esküvő után, lakodalmi vacsora közben a vőlegény egyszer csak eltűnt az ebédlőből. Ot percz múlva a menyasszonynak eszébe jutott, hogy jó lenne a koromná égett kemény tábori lapokat teljesen szétvenni a piszkavassal, mert hátha valaki mégis... Szóval szintén kiosont s benyitott egyenest a lányzóházába. Majdnem fölsikoltott: a szobában égett a villany, s a vőlegény ott könyökölt az asztalon és kidüllesztett szemmel

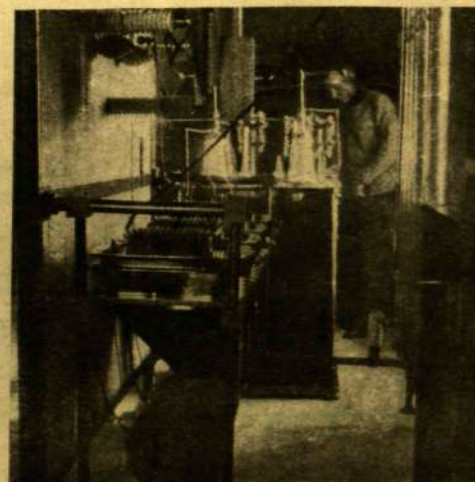
próbálta kisillabizálni a lámpa alatt az írást a kicsit megkunkorodott, koromfekete tábori lapokról, a melyeket óvatos furfanggal épp az imént szedett ki a kályhából.

— Karcsi, — húzta be meghökkenve maga után az ajtót az újdonsült menyecske, — az Istenért, mit csinál?

A vőlegény le sem vette a szemét a koromfeketétől ki-kifénylő tintáiról, csak úgy dünyögte kesernyés hangon:

AZ AKKUMULATOR TELEP.

A FELVEVŐ ÉS LEADÓ KÉSZÜLÉK BELSŐ SZERKEZETE.

A FELVEVŐ TORONY.

A CSEPELI SZIKRATÁVIRÓ ÁLLOMÁS.

— Kártyát vetek, Irma. Jövendőt a maga múltjából.

És most olyan szomorúan nézett föl a feleségére, hogy Irma sírva fakadt.

Megértették egymást. A vörösképű férj szenvedélyesen szorította magához a sudár teremtést, és mivel az ebédől már a jókedvű násznép lármás hívása hallatszott, az új pár sietve tért vissza a társasághoz. Alig hogy beléptek, nagy taps fogadta őket:

— Eljen!
— Ezek most bujtak ki a kéményből!
— Haha! De mi a csudától lettetek ilyen kormosak?!

Irmaék riadtan néztek végig magukon. A völgyény ujján és gallérján s a fehérruhás halvány mennyasszony hátán és karcsú derekán ott látszott a korom, a melylyel a régen, még a háborúban elesett kis katonai ölelte át titokban, most búcsúzóra a völgyény ujjaival Irma karcsú derekát...

A FÖLD HALÁLA.

Regény. (Folytatás.)

Irta id. Rosny J. H. — Fordította Laky Margit.

Nem is igen ügyelt rájuk, a mikor telen olyan fajt pillantott meg a világossárga dalajon, a minőt egyáltalában nem ismert eddig. A halmazokat nagy testalkatú egyének képezték, melyek mindegyike tizenhét csoportból állt. Némelyik három méter hosszúságot is elért. Targ kiszámította, hogy a leghatalmasabbak súlya nem lehet negyven kilogrammnál kevesebb. Könnyebben helyezkedtek át, mint az eddig ismert, leggyorsabb vasdelejesek. Sebességük félkilométert tett ki óránként.

— Rettenetes, — mormolta az ő. — Ha behatolnának az oázisba, legyőznének bennünket. A legcsekélyebb rés a körfalban halálos veszélyt hozna rájuk.

Megborzongott. Nyugtalan gyöngédség vezérelte lépteit a szomszédos szobákba. Egy Sugárszörte narancssárga fényénél elnézte Eré csodálatos, ragyogó haját és gyermekeknek üde arcját. Szíve olvadozott. Elegendő volt őket látnia, hogy ne bírja elképzelni az emberek halálát. Eh mit! a fiatalság, a nemzedékek rejtelmes hatalma lüktet tagjaikban, csakúgy duzzad bennük az életerő és mindez megsemmisüljön? Ha egy elkorcsosult faj jut ide, melyet lassan tör meg a hanyatlás, abban van logika, — de ő, ezek a testek, melyek ép oly szépek, ép oly újak, mint a radio-aktív korszak előtti emberek alakjai, ezek is elenyésznek?...

A mint álmadozva visszatért szobájába, gyöngé lökés ráta meg a földet. Alig hogy észrevette, máris visszatért az oázisba a méhetlen szönd. De Targ csupa bizalmatlanság volt. Egy darabig várt és feszülten figyelt. Minden nyugodt volt. A táj szürke tömegei modzudatlanoknak látszottak a csil-

A MINTAGIMNÁZIUM SKI-CSAPATA.

PIHENŐ SZÁNKÁSOK.

lagok porszerű fényében és a könyörtelenül tiszta égen a Sas, a Pegazusz és a Perzeusz fölirták a Végelenség számlapjára a múlt percekét.

— Csalódtam volna? — álmadozott az ő. — Vagy a lökés csakugyan jelentéktelen volt?

Könnyű borzongással vont vállat. Hogyan merészelt még gondolni is, hogy egy föld-rengés jelentéktelen lehet? A legkisebb is fenyegető rejtelmekkel van teli!

Aggodalmasan vizsgálta meg a szeizmográfokat. Az I. készülék könnyű, alig egy milliméter hosszú vonással jelezte a gyöngé lökést, a II. készülék pedig egyáltalában nem vett tudomást a tüneményről.

Targ elment a madárházig. Mindössze huszat tartottak meg közülük. Alig emelték föl fejüket, a mikor az őr föllobbantotta a fényt. Így hát a rövid pillanatig tartó föld-rengés alig izgathatta őket és nem érezték újabb lökésekét.

Targ mégis kötelességének tartotta értesíteni az örök főnökét. Ez az ember, — egy lomha idegzetű, tunya egyéniség — semmit sem vett észre.

— Körüljáróm a vidéket, — jelentette ki. — Órál-órára megvizsgáljuk a víz felszínét.

Ezek a szavak megnyugtatták Targ-ot.

XI. A menekülők.

Targ aludt még, a mikor valaki megérintette vállát. Szemét fölnyitva, Arva nővérét látta maga előtt, a ki halálsápadtan tekintett reá.

Ez a szerencsétlenség biztos jele volt. Egyetlen szókéssel kiegyenesedett.

— Mi történt?

— Rettenetes dolgok, — felelt a fiatal asszony. — Tudod, hogy ma éjjel földrengés volt, hiszen magad jelezted!

— Igen gyöngé lökés volt.

— Olyan gyöngé, hogy rajtad kívül senki sem vette észre. Következései azonban

rettenetesek. A nagy tartály vize eltűnt, a déli tartályon pedig három nagy lék támadt!

Targ ép oly sápadtá vált, mint Arva. Rekedten kérdezte:

— Tehát nem mérték meg a víz felszínét?

— Megmérték. Reggelig a víz színe semmit sem változott. Reggel aztán hirtelen megrepedt a nagy tartály. A víz tíz perc alatt eltűnt. A déli tartályon a lékek félórával ezelőtt képződtek. Legföljebb egy-harmadát menthetjük meg tartalmának.

Targ feje lehanyatlott. Vállá megroskadt. Az ember azt várta volna, hogy a másik pillanatban összeesik.

Borzongva kérdezte:

— Ez hát a világ vége?

A katasztrófa teljes volt. Mivel az oázis használatára kiszivattyúzták már az összes gránittartályokat azokon kívül, melyeket e baleset ért, csak a víz maradt meg, a mit az arkummedencékben tartottak. Ez pedig legföljebb öt-hatszáz ember számára volt elegendő egy esztendőn át.

A Nagy Tanács összeült. Fagyos és csaknem hallgatag gyülekezett volt. Tagjain — Targot leszámítva — tökéletes rezignáció vett erőt.

Nem sokat tanácskoztak: csak a törvények fölolvására és egy változatlan adaton alapuló számításra szorítkoztak. Határozataik is egyszerűek, tiszták, könyörtelenek voltak.

Rem, a Vizek nagy főnöke foglalta őket össze:

— A Vörös Földek népessége még mindig hétezer lakosból áll. Hétezer még ma alvéteti magát az euthanaziának. A hónap végéig még ötszázan halnak meg. A többiek hétről-hétre fognak eltűnni, olyképen, hogy ötven ember tarthassa fenn magát az ötödik év végéig... Ekkor, ha újabb vizet nem találunk, kihal az emberiség.

A gyülekezett szenttlenül hallgatta szavait. Minden észrevétel hiábavaló lett volna. Méhetetlen fatalizmus nehezedett a lelkekre.

Rem hozzátette még:

A negyven éven fölül férfi és nők nem lehetnek a túlélők között: ötven kivételével még ma alá kell vetniük magukat az euthanaziának. A mi a gyermekeket illeti, tíz család közül kilenc egyáltalában nem tarthatja meg őket, a többiek megtarthatnak egyet. A felnőttek kiválasztása már meg van állapítva: csak a testalkatuk jegyzékét kell fölolvassunk.

Gyöngé izgalom futott végig a gyülekezeten. Azután az engedelmesség jeleképpen a fejek meghajoltak és a künnálló tömeg, melylyel a hullámterjesztők közölték a határozatot, mélyen hallgatott. Alig valami könnyű lehangoltság árnyékolta be a fiatalabb arcokat...

De Targ nem tudott beletörődni a végzetbe. Visszarohant lakásába, a hol Arva és Eré már remegve várták. Gyermekeiket maguk elé tartották. Nem tudták leküzdeni izgalmaikat, azt a makacs, fiatalos izgalmat, a mi a hajdani élet és a nagy jövő forrása volt.

SKI-UGRÁS. (HÁTTÉRBE A JÁNOSHEGYI KILÁTÓ TORONY.)

TÉLI SPORT A SVÁBHEGYEN.

Mellettk Manó álmadozott. Nyugtalan-ságuk csak egy pillanatig lepte meg. A fatalizmus sziklaként nehezedett vállára.

Targ láttára Arva fölkiáltott:

— Nem akarom!... Nem akarom!...

Nem halunk meg így!

— Igazad van, — felelt Targ. — Szembenezünk a szerencsétlenséggel.

Manó fölcsodult kábultságából és így szólt:

— Ugyan mit tehetek? A halál közelebb áll hozzánk, mint ha százesztendősek volnánk.

— Mindegy! — kiáltott föl Targ. — Elutazunk innen!

— A föld sívár az emberek számára! — tette hozzá Manó. — Fájdalmas halállal fog benneteket elpusztítani. Itt legalább édes lesz a vég.

Targ nem hallgatott már reá. Gyors cselekvésre volt szükség: még a nap dereka előtt el kellett menekülniük, mivel ez volt az áldozatra kitűzött idő.

Arva-val együtt kiválasztotta a repülőgépeket és a motorokat. Azután elhelyezték a készülékeket a meglévő víz- és élelmiszerkészleteket, Arva pedig fölhalmozta az energiát. Munkájuk gyorsan haladt. Kilenc óra előtt minden készen volt.

Manó-t még mindig mély kábultságban találta Targ. Eré a szükséges ruhákat szedte össze.

— Manó, — szólt megérintve sógora vállát, — elutazunk. Jöj!

Manó lassan vállat vont.

— Nem akarok elpusztulni a Sivatagban! — jelentette ki.

Arva rávetette magát és egész gyöngédséggel beleöntötte ölébe. Hajdani szerelme egy pillanatra föllángolt a férfiban, de csak hamar kialudt újra.

— Nem akarok elutazni! — ismételte.

Sokáig könyörögtek neki valamennyien.

Targ még erővel is megkísérelte magával ragadni, de Manó a tunyaság legyőzhetetlen erejével állott neki ellent.

Mivel az idő már jó későre járt, lefordták a készülékeket a negyedik repülőgépről és utolsó könyörgés után Targ megadta a jelet az indulásra. A léghajók felröppentek a napfényben. Arva hosszas pillantást vetett arra a házra, melyben élettársa az euthanaziát várta, azután görcsös zokogásba tört ki, neki vágott a határtalan magánynak.

XII. Az egyenlítői oázisok felé.

Targ az egyenlítői oázisok felé vette útját: a többiek csak halál rejtettek magukban.

Kutatásai folyamán fölkereste a Pusztulást, a Mély Forrásokat, a Nagy Barlangot, a Kék Fővenyt, a Klára Oázist és a Kénes Völgyet. Az oázisokban némi táplálék volt még ugyan, de vizet egy csepp sem találtak. Csupán a két egyenlítői oázisban maradt még valami gyöngé tartalék. A közelebbi, a négyezeröttszáz kilométernyire fekvő Futóhomok Oázisát már másnap reggel elérhették.

Iszonyatos utazás volt! Arva egyre csak Manó halálára gondolt. A mikor a nap a delelőre hágott, gyászos kiáltás hagyta el ajakát: az euthanázia órája! Sohasem látja többé viszont azt a férfit, a kivel a gyöngéd kalandot végigélte!...

A Sivatag méhetetlen területe mindjobban tágult. Az emberek szempontjából a föld rémületesen meghalt! Hanem a másik élet számára, mely ott keletkezett, épen ez volt a genézis ideje. A vasdelejesek rettenetes és megérthetetlen halmazai ott burjánzottak a síkságokon és dombokon. Targ néha elátkozta őket, máskor pedig félnék rokonszenvedezett irántuk lelkében. Nem volt-e valami rejtelmes hasonlatosság, sőt valami homályos testvériség az emberek és eme lények között? Bizonyos, hogy a két uralom nem állt oly távol egymástól, mint bármelyik közülük a tunya ásványtól. Ki tudja, hogy öntudatuk idővel nem keveredett volna-e bajba egymással!

Targ főlshajtott, a mint erre gondolt. A repülőgépek tovább hasították a kék oxigént egy oly rettenetes ismeretlen felé, mely-

PROPAGANDA PLAKÁTOK MAGYARORSZÁG INTEGRITÁSÁÉRT. — AZ ORSZÁGOS PROPAGANDA BIZOTTSÁG PLAKÁTJAI

nek már a pusztá gondolatára is úgy érezték, hogy testük megdermed.

Meglepetések elkerülése végett elhatározták, hogy alkonyat előtt tartanak pihenőt. Targ választása egy lapos tetejű dombra esett. Itt kevés vasdelejes volt, a könnyebb mozgásúak fajtájából. Magán a dombtetőn egy zöld porfir-szikla emelkedett, melyen kedvező hasadáskok voltak. A repülőök földre szálltak. A gépeket arkum-kötéllel erősítették oda a talajhoz. Egyébként válogatott anyagból készítették és rendkívül ellentálló képességgel fölruházva, körülbelül sérthetetlenek voltak.

A szikla és környéke körül alig néhány vasdelejes csoport volt a kisebbek fajtájából. Negyedórán belül kiirtották őket, azután fölütötték táborukat.

Glutin-kivonatból és süritett szénhidrogénből álló táplálékukat elfogyasztva, a menekülő a nap végét várták. A korok méhetetlen óceánján hány más teremtmény, hány felebarátjuk állt ki az övékéhez hasonló gyöngémeteket? A mikor gyöngé fabuzogány-nyal vagy törékeny kőszerszámmal kezükben, magányos családok kóboroltak éhesen, fáva, a vad éjszakában, az oroszánoktól vagy a fikeveszett ár garázdálkodásától rettegve. Később a hajótöröttek kiáltásaitól visszhangzottak a pusztá szigeteket vagy valamely gyilkos part sziklái: utazók veszték el a ragadozók erdeiben vagy az ingoványban.

Számítalon drámája volt az emberi szenvedésnek... De mindegy szerencsétlenség előtt ott volt a határtalan élet: Targ és társai csak a halált látták maguk körül.

Mindamellé, — ábrándozott az ő, elnézve Arva és Eré gyermekeit — ebben a gyöngé csoportban megvan mindaz az energia, a mi egy új emberfaj alapításához szükséges!...

Főlshajtott. A sark csillagaj megfordultak keskeny pályájukon. Targ és Arva sokáig szöttek még nyomorúságos ábrándjaikat az álombamerült család körül.

Másnap megérkeztek a Futóhomok Oázisába. Egy hajdan homokból képződött sivatag kebelén terült el, melynek talaját azonban megkeményítették az évezredek.

A földrésállás megfagyasztotta az érkezők ereiben a vért. Azoknak a hullái, a kik utoljára engedték át magukat az euthanaziának, temetetlenül heverték a földön. Sok Egyenlítő-lakó azt akarta, hogy a szabad ég alatt érje őket utól a halál. Ezeket a romok között találták meg, modzudatlanul rettenetes álmukban. A száraz és végtelenül tiszta levegő mumiákká változtatta őket. Örökké így maradtak volna, az emberi nem halálának utolsó tanúiként...

Fenyegetőbb látvány terelte el a menekü-

lők szomorúságát: a vasdelejesek csakúgy hemzsegték itten. Minden oldalról elébük tüntek ibolyaszínű telepeik. Sok közülük igen nagy volt.

— Járkáljatok! — kiáltott föl Targ élén és nyugtalanul.

(Folytatása következik.)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Napoleon és a nők. Massonnak, a nevezetes francia Napoleon-kutatónak ily című munkája most jelent meg magyarul. A könyvnek már a témája is igen érdekes: egy világtörténelmi nagy embernek a nőkhöz való viszonya mindig izgató emberi dokumentum s Napoleonnál ez fokozott mértékben úgy van, mert az ő szerelmi élete igen sajátos képet mutat. Azt az embert, a ki az újkor történetének összes emberei között a legfényesebb karriert futotta meg, a ki küzködő szegény család fiából, kopott kis hadnagyskából az emberi dicsőség és hatalom képzelhető legnagyobb színvonalára küzdötte fel magát, korlátlan úrává óriási hadseregeknek, egy nagy nemzet katonai dicsőségének megtestesítőjévé, az európai kontinens urává, a kitől császárok és királyok rettegtek és hódoltak neki, a kinek mértékelt prestigeje évtizedeken át mintegy révületben tartotta az egész emberiséget, azt az embert nem szerették a nők. Meghódoltak neki, hizelegetek neki, kihasználták, de szerelmi szenvedélyt nem tudott kelteni egyben sem. Josephine, a császárné, elvette magát a fiatal tábornokkal, hogy kétségbeesett anyagi helyzetéből szabaduljon, eleinte nem vette komolyan a házasságát, megcsalta jobbra-balra Napoleont, a ki hű és alázatos szerelmelemmel ragaszkodott hozzá, kiszípolozta, hogy fényűző életet, a mi egyedül volt neki fontos, fenttarthassa s mikor végre rájött, milyen mértékeltelen kicsiny férj, a ki császárné, Európa első asszonyává teszi, akkor, öregedve hű hozzá és ragaszkodó, de nem szerelmeből, hanem ragyogó pozíciója kedvéért. A szép, derek lengyel Walewska grófné vonakodva, hideg szízzel adja magát neki, mert környezete csaknem rákényszeríti s mert azt hiszi, lengyel hazáját menti meg ezzel. A többiek, udvari nők, kalandornők, félvilági hölgyecskék, színésznők a császárnak is csak pillanatnyi szórakozást jelentettek s egy sem akadt közöttük, a ki a szívnek akár csak egy napra való őszinte megindulásával közeledett volna hozzá. Napoleon pedig szerette a nőket, gyöngéd volt hozzájuk, a kinek csak valamit köszönhetett közülük, elhalmozta jótéteményeivel, kincs volt minden asszonyszemélynek, ha az ő közelebb férhetett. A női szíveig hatolnia azonban sohasem sikerült. Az ő szerelmi élete olyan példája a férfitagikumnak, a milyenre nem sokpelda van. Masson előadásában ez a tragikomikum egy mozgófénykép részletességével tárul elénk. Napoleon annyira foglalkoztatta korának közvéleményét, hogy egyetlen lépése nem maradt titokban, nemcsak kortársai, hanem az utókor, előtt sem s a nőkhöz való viszonyáról is annyi dokumentum maradt fenn, hogy minden apró részlet, minden futólagos viszony pontosan megállapítható, Masson pedig, a ki nemcsak kutatónak, hanem írónak is kitűnő, elmésen

MARGIT-CRÈME

a főrangú hölgyek kedvenc szépség szere, az egész világon el van terjedve. Páratlan hatású szőrszál-összehúzó hatásban rejlik, a bőr azonnal felvesszi és kiváló hatású pár óra lefolyása alatt észlelhető. Mivel a Margit-crème utánozhatatlan és hamisíthatatlan, tessék eredeti védjeggyel ellátott dobozt elfogadni, mert csak ilyen hamisítástól vállal a készítő felelősséget felkötését.

A Margit-crème ártalmatlan, mert csak természetes készítmény, amely a kőlföldi nagy szőlőművelőkkel készült. — Ára kis üvegy 4 K, nagy üvegy 8 K. Margit-szappan 5.00 kor. Margit-paszta 3. — kor.

Gyártja: **FÖLDES KELEMEN** laboratoriuma, Aradon.
Kapható minden gyógyszertárban, Hátszár- és drogeriáknál.

MOLY TAMÁS

könyvek:

- Három novella 3 K 30 f
- Az igaz élet 3 K 30 f
- A jött-ment 5 K 50 f
- Vörösbegy 8 K 80 f
- Box 9 K 90 f

Kaphatók: **LAMPEL R.** könyvkereskedésénél (Wodianer F. és Fial) r.-t.-nál
Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz.

Francia parfümök Cour de Jannette, Chelavier de Orsay, Quel que fleur, Ambra Antique, Batschari, Lorigan Ideal, Tallpán, 14—K. Rézsa bonafide, Chypre, Kátró mákvirág, Ibolya, Orzóna, Gyöngyvirág, Akácfa, Orchidea parfümöt 9—koronáért dekanként, utánvétellel.

GROSS ANTAL kivitelező háza,
Budapest, VIII. ker., József-körút 23. sz. főemelet.
Csalált és díszes üvegek raktáron.

Hajnövesztő, amilyen még nem létezett. Rövid idő alatt új hajat növeszt és megakadályozza a hajhullást, megőrzi a korai serülést és az ősz hajaknak eredeti színét visszaadja. Egy hónap alatt fényes eredmény. Ára 15 és 20 K. **BOTÁR Z. REGINA** kozmetikai műintézet.
Budapest, VII. ker., Rózsa-körút 34. I. em.
Araszpolás, araszolás és villanymasszázs egész nap.

Alapítva 1910-ben.
HALTENBERGER BÉLA, Kassa.
Ruhafestés, vegytisztítás, gallértisztítás.
A gyár teljes üzemben van.
Gyász esetekben ruhafestés feketére és egyenruhák tisztítása soronkívül.

Előrendű hagyomány, jól összerakott, erősen kiselőző, egy- és kétkezes gyökös fajta

szőlőoltványok.
Továbbá, mindenütt jó sikerrel telepíthető, elsőosztályú garancia! Hloxermentes Nova-féle hawaii fehér és külön vörös gyümölcsű dűgyökérzetű, rendkívül kiforrott magantermő

szőlővesszőkből
Kettőmillió darab mérsékelt áron ártalmatlan eladásra, új árjegyzéket kívánatra díjmentesen küld. Csak: **NOVA** szőlővessző- és oltványtelep közelsége.
ARAD, Szabadság-tér 10.

KULTURA ÉS TUDOMÁNY

új kötete:

FAGUET EMIL

A KONTÁRSÁG KULTUSZA

Szerkesztette és jegyzetekkel kísérte **SZÁNTHÓ GYULA** dr.

A nagyhirű francia szociológus kritikai, szociálpolitikai és erkölcsbölcseleti könyve

Ára kötve 10% felárral 8 K 80 f

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA

Kapható minden könyvkereskedésben.

Kinek van használt hanglemezeje?

Régi vagy törött hanglemezeket, míg az anyagihiány tart, legmagasabb áron veszünk vagy cserélünk

WÁGNER

országzerte elismert elsőrendű magyar hangszer és beszélőgépek nagyáruháza
Budapest, VIII. József-körút 15
Fiók: IX., Ráday-utca 18. sz.

|| **Óvás!** Figyeijen a **«WÁGNER»** névre, hogy máshoz be ne tévedjen!

Beszélőgépek 1500— koronáig.

Arjegyzék ingyen.

VASÁRNAPI UJSÁG

9. SZÁM. 1919. (66. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ **HOITSY PÁL**

BUDAPEST, MÁRCZIUS HÓ 2.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám ára 1 Kor.

Előfizetési feltételek:

Egészévre — 48.— korona
Félévre — 24.— korona
Negyedévre — 12.— korona.

Kalföldi előfizetésekhöz a postailag megállapított viteldj is csatolandó.

AZ ELSŐ MEGVÉLT JELKÉPEZŐ OSZLOP BEVERÉSE A FÖLDOSZTANDÓ FÖLDEKBŐL ÖSSZEHORDOTT EMLÉKHALMON.
(Antal János rokkant katona, ki elsőnek kapott földet, a kép baloldali szélén áll Károlyi Mihály mellett).

A FÖLDOSZTÁS ÜNNEPÉLYES MEGKEZDÉSE KAÁL-KÁPOLNÁN.